

ლიბერატორული
ოღისეე

ვლადიმირ ნახოკოვი

ლოღისეე

ავტორისეული რუსული გამოცემიდან
თარგმნე თამარ ლომიძემ

რომანის, ბოლოსიტყვისე და პოსტსკრიპტუმის
ტექსტებში ძირითადად შენარჩუნებულიე
ავტორისეული პუნქტუეცია.

გეკურ სულეკურის
გამომცემღბე

სარჩევი

წინასიტყვაობა.....	7
ნაწილი I	13
ნაწილი II.....	219
წიგნის შესახებ, რომლის სათაურია „ლოლიტა“	472
პოსტსკრიპტუმი რუსული გამოცემისთვის (თარგმნა ლაშა ბერაიამ)	483

ედვინება ჩემს ცოლს

წინასიტყვაობა

„ლოლიტა, თეთრკანიანი ქვრივი მამაკაცის აღსარება“: ასეთი იყო ორმაგი სათაური უცნაური ტექსტისა, რომელიც ხელთ ჩაუვარდა წინამდებარე ჩანაწერის ავტორს. თვით „ჰუმბერტ ჰუმბერტი“ გულის აორტის დაცობის შედეგად პატიმრობაში გარდაიცვალა 1952 წლის 16 ნოემბერს, მისი სასამართლო საქმის გარჩევის დაწყებამდე რამდენიმე დღით ადრე. ჰუმბერტის დამცველი გახლდათ ჩემი ნათესავი და კარგი მეგობარი კლერენს კლარკი (ამჟამად ის კოლუმბიის საოლქო სასამართლოს ადვოკატია), რომელმაც მთხოვა, ამ მანუსკრიპტის რედაქტირება გამეწია. მისი კლიენტის ანდერძის ერთი პუნქტი ჩემს ბიძაშვილს უფლებას აძლევდა, მიეღო „ლოლიტას“ გამოსაქვეყნებლად საჭირო ყოველგვარი ზომები. ბატონი კლარკის გადაწყვეტილებაზე, ალბათ, იმ ფაქტმა იმოქმედა, რომ მის მიერ შერჩეული რედაქტორი ცოტა ხნის წინ დაჯილდოვდა პოლინგის სახელობის პრემიით მოკრძალებული ნაშრომისთვის („შეიძლება თუ არა, თანავუგრძნოთ გრძნობებს?“), სადაც განხილულია ზოგიერთი პათოლოგიური მდგომარეობა და ზნეობრივი სიმახინჯე.

ჩემი ამოცანა უფრო მარტივი აღმოჩნდა, ვიდრე თავიდან გვეგონა. ის დაიყვანებოდა აშკარა შეცდომების შესწორებასა და ზოგიერთი ჯიუტი დეტალის აღმოფხვრაზე, რომლებიც, „ჰ. ჰ.“-ს მცდელობის მიუხედავად, მაინც გვხვდებოდა ტექსტში (ეს იყო სამახსოვრო მითითებები გარკვეულ ადამიანებსა და ადგილებზე; ნესიერების მოთხოვნები კრძალავდა მათ დასახელებას, ხოლო კაცთმოყვარეობა მათ დანდობას მოითხოვდა). ამიტომ შეიძლება მივიჩნიოთ, რომ ეს შესანიშნავი ჩანაწერები ხელუხლებლად გამოვაქვეყნეთ. ავტორის უჩვეულო ფსევდონიმი მისი შეთხზულია; თავისთავად იგულისხმება, რომ ეს ნილაბი – რომელშიც თითქოს ორი მომნუსხავი, ბრიალა თვალი გამოსჭვივის – მისი მატარებელი პირის ნება-სურვილის მიხედვით, თავის ადგილზე უნდა დაგვეტოვებინა. „ჰეიზი“ მხოლოდ ერთიმემა ნაწარმოების პერსონაჟის გვარს, ხოლო გოგონას სახელი იმდენად მჭიდროდ არის გადახლართული წიგნის ფარულ ქსოვილთან, რომ მისი შეცვლა წარმოუდგენელია. თუმცა, ამის ფაქტობრივი აუცილებლობა არც არსებობს (რაშიც მკითხველი თავად დარწმუნდება). ცნობისმოყვარეებს შეუძლიათ, მოიპოვონ ცნობები „ჰ. ჰ.“-ს მიერ ჩადენილი მკვლევლობის შესახებ 1952 წლის სექტემბერ-ოქტომბრის გაზეთებში; მისი მიზეზები და მიზანი საიდუმლოებით მოსილი დარჩებოდა, წინამდებარე მემუარები ჩემი სამაგიდო ნათურის წრიულ შუქში რომ არ მოხვედრილიყო.

ძველი ყაიდის მკითხველებს, ჩვეულებრივ, აინტერესებთ „ცოცხალი ნიმუშების“ ბედი, რომელიც „მართალი მოთხრობის“ ჰორიზონტს მიღმა იგულისხმება. საგანგებოდ მათთვის ვიმონებ ქ. „რამზდელის“ მკვიდრის, ბ-ნი „ვინდმიულერისგან“ მიღებულ მითითებებს. მან

მოისურვა, უცნობი დარჩენილიყო, რათა ამ „ბინძური და სავალალო ამბის გრძელ ჩრდილს“ არ მიეღწია იმ ქალაქამდე, სადაც მას პატივი აქვს იცხოვროს. მისი ქალიშვილი „ლუიზა“ ახლა მეორე კურსის სტუდენტია, „მონა დალი“ პარიზის უნივერსიტეტში სწავლობს. „რიტა“ ახლახან სასტუმროს პატრონზე გათხოვდა ფლორიდაში. „რიჩარდ სქილერის“ ცოლს მკვდარი გოგონა გაუჩნდა და მშობიარობას გადაჰყვა – 1952 წლის 25 დეკემბერს, ჩრდილო-დასავლეთში მდებარე, „რუხ ვარსკვლავად“ ნოდებულ ერთ შორეულ დაბაში. ქ-ნმა ვივიან დამორბლოკმა (დამორი – სცენაზე, ბლოკი – ერთ-ერთი პირველი ქმრის გვარია) დაწერა თავისი ძველი მეგობრის ბიოგრაფია (კალამბურული სათაურით „ჩემი კულტი“), რომელიც მალე გამოქვეყნდება; კრიტიკოსების ნაწილი უკვე გაეცნო ხელნაწერს და ირწმუნება, ეს ავტორის საუკეთესო თხზულებააო. „ჰ. ჰ.“-ის მემუარებში მოხსენიებულ სასაფლაოთა დარაჯები არაფერს იუწყებიან საფლავებიდან აღმდგარი მიცვალებულების შესახებ.

ზოგიერთისთვის „ლოლიტა“, უბრალოდ, „რომანია“, ხოლო მასში აღწერილ სიტუაციებსა და ემოციებს, ასეთ მკითხველთა აზრით, აუფერულებს და გამაღიზიანებელ ბუნდოვანებას ანიჭებს ნართაული უხამსობები. ამასთან, ნაწარმოების მთელ ტექსტში ვერ იპოვით ვერც ერთ უგვან გამოთქმას; მეტიც, ჯან-ღონით აღსავსე ფილისტერი, თანამედროვე პირობითობების ზეგავლენით ყოველგვარი ზიზღის გარეშე რომ აღიქვამს ყველაზე ბანალურ ამერიკულ თუ ინგლისურ რომანში გამოყენებულ უამრავ უშვერ სიტყვას, შოკირებული იქნება მათი არარსებობით „ლოლიტაში“. მაგრამ ამგვარი პარადოქსული ფარისევლის დასაწყნარებ-

ლად რედაქტორს რომ გაეზავებინა, ან ტექსტიდან სულაც ამოეღო ის სცენები, რომლებიც გარკვეულად მიმართულ გონებას „მაცდუნებელ“ სცენებად წარმოუდგება (იხილე ფრიად პატივცემული მოსამართლის, ჯონ ვულსის მიერ 1933 წლის 6 დეკემბერს სხვა, გაცილებით უხამსი ნიგნის გამო მიღებული ისტორიული გადანყვეტილება), მაშინ „ლოლიტა“ საერთოდ არ უნდა გამოგვეცა. აღსანიშნავია, რომ სწორედ ის სცენები, რომლებშიც მოცლილი ურცხვი მკითხველი განუზომელ ავხორცობას აღმოაჩენს, სინამდვილეში ტრაგიკული ამბის მორალური აპოთეოზისკენ წარმართული განვითარების კონსტრუქციულად აუცილებელი ელემენტია. ცინიკოსი იტყვის, რომ ამის პრეტენზიას პროფესიონალი პორნოგრაფიც აცხადებს; ერუდიტი შეგვედავება, რომ „ჰ. ჰ.“-ის მგზნებარე აღსარება სინჯარაში ატეხილ ქარიშხლამდე დაიყვანება; რომ ყოველწლიურად მობრდილი ამერიკელი მამაკაცების არანაკლებ 12%-ისა – თუ დ-რ ბიანკა შვარცმანს დავუჯერებთ, ეს ყველაზე მცირე რიცხვია (ერთ კერძო ცნობას ვიმონშებ) – იმ განსაკუთრებულ გამოცდილებას იძენს, რომელსაც ასეთი სასონარკვეთით აღწერს „ჰ. ჰ.“ ხოლო ჩვენს შემოწმებულ მემუარისტს 1947 წლის იმ საბედისწერო ზაფხულს კომპეტენტური ფსიქოპათოლოგისთვის რომ მიემართა, არავითარი უბედურება არ მოხდებოდა. ეს ასეა, – მაგრამ მაშინ ნიგნიც არ გვექნებოდა.

დაე, კომენტატორს ეპატიოს, თუ ის გაიმეორებს შეხედულებას, რომელსაც დაჟინებით ამტკიცებდა თავის ნაშრომებსა და ლექციებში; სახელდობრ, „უხამსი“ ხშირად „უჩვეულოს“ იგივეობრივია, ხელოვნების მნიშვნელოვანი ნაწარმოები ყოველთვის ორიგინალურია. მისმა არსმა უნდა შეგვძრას და განგვააციფროს,

ესე იგი, ჩვენი „შოკირება“ განახორციელოს. „პ. ჰ.“-ს განდიდების არავითარი სურვილი არა მაქვს. ეჭვგარეშეა, რომ ეს ბილნი, სულმდაბალი პიროვნება ზნეობრივი კეთროვნების თვალსაჩინო ნიმუშია; რომ მასში შერწყმულია მძვინვარება და სიანცე, რაც, ალბათ, ჰუმბერტის უღრმეს ტანჯვას მოწმობს, მაგრამ მის ზოგიერთ გამონათქვამს მიმზიდველობას ვერ ანიჭებ. ჰუმბერტის უცნაურობა, რა თქმა უნდა, ტლანქია. ამერიკის ბუნებისა და მკვიდრთა შესახებ მის მიერ გამოთქმული ბევრი შეხედულება სასაცილოა. თავგადადებული პატიოსნება, რაც ჰუმბერტის აღსარებაში გამოკრთის, სულაც არ ამართლებს გმირის ეშმაკეულ დახვეწილობას. ის არანორმალურია. ის ჯენტლმენი არ არის, მაგრამ მისი მღერადი ვიოლინო ჯადოსნური ძალით აღვიძებს სინაზით სავსე თანაგრძობას ლოლიტას მიმართ და, ავტორისადმი ზიზლის მიუხედავად, გვაიძულებს, თავდავინყებით ჩავუღრმავდეთ წიგნს.

როგორც კლინიკური შემთხვევის აღწერას, „ლოლიტას“ უეჭველად ფსიქიატრიული ლიტერატურის ერთ-ერთ კლასიკურ ნაწარმოებად ქცევა უწერია. უდავოა, რომ ათი წლის შემდეგ ტერმინს – „ნიმფეტები“ – ლექსიკონებსა და გაზეთებში იპოვით. როგორც მხატვრული ქმნილება, „ლოლიტა“ სცილდება მომნანიებელი აღსარების საზღვრებს, მაგრამ მის სამეცნიერო მნიშვნელობასა და მხატვრულ ღირებულებაზე გაცილებით ფასეულია წიგნის ზნეობრივი ზემოქმედება სერიოზულ მკითხველზე, რადგან კერძო შემთხვევის ეს მტანჯველი ანალიზი ზოგად მორალსაც შეიცავს. უპატრონოდ მიტოვებული გოგონა, საკუთარი ცხოვრებით გართული დედა, ჟინისგან სულშეხუთული მანიაკი – ისინი ამ თავისებურად განუმეორებელი ნაწარმოე-

ბის მარტოოდენ ხატოვანი პერსონაჟები როდი არიან; რომანი გვაფრთხილებს სახიფათო გადახრების შესახებ და მიუთითებს მოსალოდნელ უბედურებაზე. „ლოლიტაში“ ჩვენ ყველანი – მშობლები, სოციალური მუშაკები, პედაგოგები – უნდა გვაიძულოს, განუხრელი სიფრთხილითა და გამჭრიახობით განვახორციელოთ უფრო ჯანსაღი თაობის აღზრდა უფრო საიმედო სამყაროში.

ჯონ რეი, ფილოსოფიის დოქტორი,
ვიდვორტი, მასაჩუსეტსი
1955 წლის 5 აგვისტო

ნანილი I

1

ლოლიტა, ჩემი სიცოცხლის ნათელო, წელთა ჩემთა მხურვალებავ, ცოდვავ ჩემო, სულო ჩემო. ლოლიტა: ენის წვერი სასაზე სამი პანანინა ნაბიჯით გადაადგილდება, რათა მესამედ კბილებს შეეცაკოს. ლო. ლი. ტა.

დილაობით ის ლო იყო, უბრალოდ ლო, ხუთი ფუტი სიმაღლისა (ორი გოჯით უფრო დაბალი, ცალწინდა). გრძელ შარვალში ლოლად იქცეოდა ხოლმე. სკოლაში დოლის ეძახდნენ. ბლანკების პუნქტირზე დოლორესი ინერებოდა, მაგრამ ჩემთან ჩაკონებული გოგონა ყოველთვის ლოლიტა იყო.

წინამორბედნი თუ ჰყავდა? რა თქმა უნდა, ჰყავდა... მეტსაც ვიტყვი: ჩემს ცხოვრებაში არავითარი ლოლიტა არ შემოიჭრებოდა, ერთ შორეულ ზაფხულს სხვა, პირველი გოგონა რომ არ შემყვარებოდა. ზღვის პირას, ერთ სამთავროში (თითქმის პოს მსგავსად).

ეს როდის იყო?

ლოლიტას დაბადებამდე თითქმის იმდენი წლით ადრე, რამდენისაც იმ ზაფხულს ვიყავი. დარწმუნებული ბრძანდებოდეთ, რომ მკვლელის პროზა ყოველთვის ნართაული იქნება.

მდედრობითი და მამრობითი სქესის პატივცემულ მსაჯულნო! ექსპონატი ნომერი პირველი წარმოადგენს სწორედ იმას, რასაც ასე შენატროდნენ ედგარის სერაფიმები – მიუხ-

ვედრელი, მიამიტი, კეთილშობილფროთიანი სერაფიმები...
ერთი შეხედეთ ეკლესიის ამ ხლართს.

2

დავიბადე პარიზში, 1910 წელს. მამაჩემი მგრძობიარე გულითა და მსუბუქი ზნით გამოირჩეოდა. გენების მთელი ვინეგრეტი გააჩნდა: შვეიცარიის მოქალაქე გახლდათ, ღუნათ შეზავებული ნახევრად ფრანგი, ნახევრად ავსტრიელი. ახლავე დავარიგებ რამდენიმე წარმტაც, პრიალაცისფერ ღია ბარათს.

ის რივიერაზე საუცხოო სასტუმროს ფლობდა. მამამისი და ორივე პაპა ღვინით, ბრილიანტებითა და აბრეშუმით ვაჭრობდნენ (თვითონვე დაანაწილეთ). ოცდაათი წლისამ ცოლად შეირთო ინგლისელი ქალი, ალპინისტ ჯერომ დუნის ქალიშვილი, ორი დორსეტელი პასტორის შვილიშვილი. პასტორები ძნელსაცნაური საგნების – პალეოპედოლოგიისა და ეოლოსის ქნარების – ექსპერტები იყვნენ (თვითონვე დაანაწილეთ). ჩემი უაღრესად ფოტოგენური დედის სიკვდილის გარემოებები და მიზეზი საკმარისი ორიგინალურობით გამოირჩეოდა (პიკნიკი, ელვა); იმხანად სულ სამი წლისა ვიყავი და მის შესახებ უბნელესი წარსულის რალაცნაირი თბილი ჩიხის გარდა, მეხსიერების ფოსოებმა და ტაფობებმა არაფერი შემომინახა. თუ ჯერ კიდევ შეგიძლიათ ჩემი კილოს ატანა (თვალყურს მადევნებენ), დავძენ, რომ იქ ჩაესვენა ჩემი ყრმობის მზე. ალბათ, თქვენთვის კარგადაა ცნობილი დღის ეს სურნელოვანი ნამუსრევი, რომელიც მუშლთან ერთად ხშირად ჰკიდია ამა თუ იმ აყვავებული სხლტის თავზე და რომელსაც უეცრად ნაანყდები და

გაარღვევ ხოლმე სეირნობისას, ბორცვის ძირას, ზაფხულის ბინდბუნდში – უშფოთველობა, სითბო, ოქროსფერი მუშლი.

დედაჩემის უფროსი და, სიბილა, რომელიც მამაჩემის ბიძაშვილზე იყო გათხოვილი – მან, სხვათა შორის, მალე მიატოვა ცოლი – ჩვენთან ცხოვრობდა, მუქთა გუვერნანტი თუ მნე იყო. მოგვიანებით შევიტყვე, რომ მამაჩემი უყვარდა. ერთ წვიმიან დღეს მამამ ქარაფშუტულად ისარგებლა ქალის გრძნობით და ყველაფერი დაივიწყა, როგორც კი ამინდი შეიცვალა. დედაჩემი ძალიან მიყვარდა მისი სიმკაცრის – საბედისწერო სიმკაცრის მიუხედავად. შესაძლოა, მას სურდა, მამაჩემზე უფრო სათნო ქვრივი აღეზარდა ჩემგან. დედა სიბილას ვარდისფერი ქუთუთოები, ლაჟვარდისფერი თვალები და მქრქალი სახე ჰქონდა. ის ლექსებს წერდა. პოეტური ცრურწმენები სჩვეოდა. ამბობდა, რომ იცოდა, როდის მოკვდებოდა – სახელდობრ, მაშინ, როდესაც თექვსმეტისა შევსრულდებოდი. ასეც მოხდა. მისი ქმარი, საპარფიუმერიო ფირმის გამოცდილი ვოიაჟორი, დროის უმეტეს ნაწილს ამერიკაში ატარებდა, სადაც, ბოლოს და ბოლოს, საკუთარი საქმე დააარსა და გარკვეული ქონებაც შეიძინა.

მე, ბედნიერი, ჯანსაღი ბავშვი, ვიზრდებოდი დასურათებული წიგნების, სპეტაკი ქვიშის, ფორთოხლის ხეების, გულითადი ძაღლების, ზღვის შორეთისა და მოლიმარი სახეების გარემოცვაში. „მირანა პალასის“ დიდებული სასტუმრო ჩემ გარშემო ბრუნავდა, როგორც განცალკევებული სამყარო ან ცარციით შეთეთრებული კოსმოსი. ის სხვა, ცისფერ, ვეებერთელა, გასხვივოსნებულ სამყაროში იყო მოქცეული. წინსაფრიანი მზარეულით დაწყებული, თეთრ კოსტიუმში გამონყობილი მეფით დამთავრებული, ყველას ვუყვარდი და ყველა მანებივრებდა. ხელჯობზე დაყრდნობილი ხნიერი ამერიკელი ქალები პიზის კოშკივით იხრებოდნენ ხოლმე ჩემკენ. გაკოტრებული რუსი კნეინები ფულს ვერ უხდიდნენ

მამაჩემს, მაგრამ ძვირად ღირებულ კანფეტებს მჩუქნიდნენ. ის კი, *mon cher petit papa*¹, ნავითა და ველოსიპედით მასეირნებდა, ცურვას, ყვინთვას, წყლის თხილამურებით სრიალს მასწავლიდა, „დონ კიხოტსა“ და *Les Misérables*²-ს მიკითხავდა. მეც ვალმერთებდი და ვეთაყვანებოდი მას. მიხაროდა, როდესაც ყურს მოვკრავდი მსახურთა მსჯელობას მის სატრფოებზე – ალერსიან მზეთუნახავებზე, რომლებიც ბევრ დროს მითმობდნენ, დამლულუნებდნენ და ძვირფას ცრემლებს აკპურებდნენ ჩემს საკმაოდ მხიარულ ობლობას.

ვსწავლობდი ინგლისურ სკოლაში, ჩემი სახლიდან რამდენიმე კილომეტრის დაცილებით. იქ ვთამაშობდი რაკეტსა და ფაივსს (ბურთს ჩოგნით ან ხელისგულით ვურტყამდი კედელს), მშვენიერ შეფასებებს ვღებულობდი და შესანიშნავად შევეგუე ამხანაგებსა და აღმზრდელებს. მახსოვს, ცამეტ წლამდე (ესე იგი, ჩემს პატარა ანაბელასთან შეხვედრამდე) მხოლოდ ორ განცდას ჰქონდა აშკარად სექსობრივი ხასიათი: სკოლასთან გაშენებულ ვარდების ბაღში ამერიკელმა ბიჭუნამ დიდი ამბით, ზედმინევენით თეორიულად და წესიერების დაცვით მომითხრო სიყრმესთან დაკავშირებული ზოგიერთი მოულოდნელი მოვლენის შესახებ. ის სახელგანთქმული კინომსახიობის ვაჟი იყო და დედამისს სამგანზომილებიან სივრცეში იშვიათად ხედავდა; ასევე, ჩემი ორგანიზმი ძალზე საინტერესოდ გამოეხმაურა პიშონის მდიდრული ალბომის – *La Beauté Humaine*³ – მარგალიტისებრ მქრქალ ფოტოსურათებს ჩრდილების უსასრულოდ ნაზი ჩაღრმავებებით. ის ერთხელ აღმოვაჩინე სასტუმროს ბიბლიოთეკაში ლონდონის *Graphic*⁴-ის ტომებს შორის, რომელთაც მარმარილოსებრი

¹ ჩემი საყვარელი მამიკო

² „საბრალონი“, ვიქტორ ჰიუგოს რომანი

³ ადამიანის სილამაზე

⁴ ილუსტრირებული ჟურნალი

ყდები ჰქონდა. მოგვიანებით მამაჩემმა, მისთვის ჩვეული უდარდელობით, მომანოდა ამ ხასიათის ცნობები, რომლებიც, მისი აზრით, გამომადგებოდა; ეს იყო 1923 წლის შემოდგომაზე, ლიონის გიმნაზიაში სწავლის დაწყების წინ (აქ სამი ზამთარი უნდა გამეტარებინა); სწორედ იმ წლის ზაფხულში მამაჩემი, სამწუხაროდ, ჩემ გვერდით არ იმყოფებოდა – იტალიაში მოგზაურობდა Mme de R.¹-სთან და მის ქალიშვილთან ერთად. ასე რომ, ვერც ვერავისთან ვინუნუნებდი და რჩევასაც ვერავინ მომცემდა.

3

ავტორის მსგავსად, ანაბელაც შერეული (მის შემთხვევაში – ინგლისური და ჰოლანდიური) წარმომავლობისა იყო. ამჟამად მისი სახის ნაკვთები გაცილებით ბუნდოვნად მახსენდება, ვიდრე ლოლიტას გაცნობამდე. მხედველობითი მეხსიერება ორგვარია: პირველის შემთხვევაში, თვალხილული მარჯვედ აღვადგენ ხოლმე სახეს ტვინის ლაბორატორიაში და მაშინ ანაბელა ზოგადი ტერმინების მიხედვით წარმომიდგება. ასეთებია: „თაფლისფერი კანი“, „თხელი მკლავები“, „შეკრეჭილი ქერა თმა“, „გრძელი წამწამები“, „მსხვილი წითელი ტუჩები“, ანდა, მეორის შემთხვევაში, თვალდახუჭული ქუთუთოების შიდა მხარეს ზედმიწევნით ზუსტად იკვეთება საყვარელი სახის ობიექტური ოპტიკური იერი: ესაა ბუნებრივად შეფერილი პატარა ლანდი (სწორედ ასე ვხედავ ლოლიტას).

---

¹ ქალბატონი R

ამიტომ, ნება მიბოძეთ, ანაბელას აღწერისას შემოვიფარგლო თავმეკავებული შენიშვნით, რომ ეს იყო ჩემზე რამდენიმე თვით უმცროსი, მომხიბვლელი გოგონა. მისი მშობლები, გვარად ლი (Leigh), დეიდაჩემის ძველი მეგობრები იყვნენ. ისინი, დეიდა სიბილას მსგავსად, ერთგულად იცავდნენ წესიერებას. მირანას მახლობლად ვილას ქირაობდნენ. უსაზღვროდ მძულდა მელოტი, ყავისფერი ბატონი ლი და მსუქანი, დაპუდრული ქალბატონი ლი (ქალიშვილობაში ვანესა ვან ნესი). თავდაპირველად მე და ანაბელა, თუ შეიძლება ასე ითქვას, წრეს გარშემო ვუვლიდით. ის ნამდაუნუმ პეშვით იღებდა პლაჟის წვრილ ქვიშას, შემდეგ მის თითებს შორის მინაზე რომ ცვიოდა. გონება იმდროინდელი და იმ წრის ევროპელი მოზარდების ყაიდაზე გვქონდა მონყობილი. ვეჭვობ, ოდნავი ინდივიდუალური ნიჭიერება გამოგვევლინა, როდესაც დასახლებულ სამყაროთა სიმრავლის, ჩოგბურთის შეჯიბრებების, უსასრულობის, სოლიფსიზმისა და სხვა ამგვარი ამბების მიმართ ინტერესს ვიჩენდით. ნორჩი პანია ცხოველების სინაზე და სისათუთე ორივეს ერთნაირად მძაფრ თანაგრძნობას აღგვიძრავდა. ის ოცნებობდა, მონყალების დად ემსახურა აზიის რომელიმე მოშიმშილე ქვეყანაში; მე მნადდა, სახელგანთქმული მზვერავი გავმხდარიყავი.

უეცრად აღმოჩნდა, რომ ერთმანეთი შეგვეყვარებოდა – გაგიჟებით, ულაზათოდ, ურცხვად, მტანჯველად; დავუმატებდი, უიმედოდ-მეთქი, რადგანაც ჩვენს გაშმაგებულ ვნებას დააკმაყოფილებდა მხოლოდ თითოეული ჩვენგანის მიერ საყვარელი არსების სულისა და სხეულის თითოეული ნაწილაკის შესრუტვა და შეთვისება; ამასობაში ადგილიც კი ვერ მოვძებნეთ, სადაც შეერთებას შევძლებდით ისე, როგორც ამას ჯურღმულების მკვიდრი ბავშვები სჩადიან. მის ბაღში ღამით უნაყოფოდ ჩავლილი ერთი პაემნის შემდგომ (ამაზე – შემდეგ თავში) შეხვედრების ერთადერთი ვარიანტი, რის ნებაც

დაგვრთეს, იყო უფროსების თვალსაწიერის არეში ყოფნა, პლაჟის იმ ნაწილში, სადაც ყველაზე მეტი ხალხი იყრიდა თავს, იქ, რბილ ქვიშაზე, უფროსებისგან რამდენიმე ნაბიჯის დაშორებით, დილაობით, სასიყვარულო ტანჯვით გათანგულნი ვეყარეთ და დროისა და სივრცის ქსოვილის დალოცვილი ხარვეზებით ვსარგებლობდით, რათა ერთმანეთს შევხებოდით. მისი ხელი ქვიშაში ჩემკენ მოცოცავდა, სულ უფრო მიახლოვდებოდა, თხელი გარუჯული თითებით მოინეცდა, შემდეგ იმავე ხანგრძლივ, ფრთხილ გზას შეუდგებოდა ხოლმე მისი სადაფისმაგვარი მუხლი; ზოგჯერ შემთხვევითი მიწყა-რილი, რომელსაც უფრო მცირე ასაკის ბავშვები აშენებდნენ, სწრაფ მარილიან კოცნას ეფარებოდა. ეს ნახევარშეხებები ჩვენს ჯანსაღ, გამოუცდელ სხეულებს ისერიგად აღიზიანებდა, რომ თვით გრილი ცისფერი წყალიც, რომლის საფარქვეშ კვლავ ჩვენი მიზნისკენ ვილტვოდით, ველარ გვამშვიდებდა.

მოგვიანებით დაკარგულ საუნჯეთა შორის იყო დეიდაჩემის მიერ გადაღებული ფოტოსურათი: ტროტუარზე განლაგებულ პატარა კაფეში მაგიდას უსხედან ანაბელა, მისი მშობლები და მეტად დარბაისელი ექიმი კუპერი – კოჭლი მოხუცი, რომელიც იმ ზაფხულს დეიდა სიბილას ეარშიყებოდა. ანაბელა არცთუ ისე კარგად გამოვიდა, რადგან იმ წამს თავისი *chocolat glacé*¹-ს მოსმას აპირებდა. გოგონას მხოლოდ გამხდარი, შიშველი მხრებითა და თმის განაყოფით თუ იცნობდით მზით გაჯერებულ მღვრიე სივრცეში, რომელსაც თანდათანობით და სამუდამოდ ერწყმოდა მისი სილამაზე; მე დრამატული რელიეფურობით ვიყავი გამოკვეთილი, პროფილში, ოდნავ მოშორებით მჯდარი: მუქი ფერის სპორტულ პერანგსა და თეთრ, კარგად შეკერილ მოკლე შარვალში გამონყობილი სქელწარბა ბიჭი. ფეხი ფეხზე გადამედო. აღმაცერად ვიმზირებოდი. ფოტო-

---

¹შოკოლადის ცივი სასმელი